

۱- در بین ابیات زیر، چند بیت دارای ردیف (مردّف) هستند؟

- الف) بگفت از دل جدا کن عشق شیرین / بگفتا چون زیم بی جان شیرین
 ب) اگر یک سر مو فراتر برم / فروغ تجلی بسوزد برم
 پ) ساعتی کز درم آن سرو روان باز آمد / راست گویی به تن مرده روان باز آمد
 ت) عشق شوری در نهاد ما نهاد / جان ما در بوته سودا نهاد

ث) از خون چو داغ لاله حصار دل من است / هر جا که بوی خون شنوی منزل من است
 ج) آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۲- قافیه کدام بیت براساس قاعده ۲ (مصوت + صامت + صامت) سروده شده است؟

- ۱) به قدر هنر جست باید محل / بلندی و نحسی مکن چون زحل
 ۲) گر از این منزل ویران به سوی خانه روم / دگر آن جا که روم عاقل و فرزانه روم
 ۳) پیش از آن روزی که گردون خاک عالم می نوشت / عشق در آب و گلیم تخم تمنای تو کشت
 ۴) تو آن نه ای که دل از صحبت تو برگیرند / وگر ملول ملول شوی صاحبی دگر گیرند

۳- کدام گزینه، به درستی، ابیات دارای قافیه درونی را نشان می دهد؟

- الف) بنمای روی مه را خوش کن شب سیه را / کز ذوق آن گنه را بسیار توبه کردم
 ب) خدیو روی زمین، آفتاب دولت و دین / که کمترین خدمش حکم بر سلاطین داد
 پ) اول به بانگ نای و نی آرد به دل پیغام وی / وانگه به یک پیمانه می با من وفاداری کند
 ت) گاهم فریفت با زر گاهم به جاه و لشکر / از زر چو زر بجستم و ز جاه خشم کردم
 ث) همچون خلیل یزدان پروانه وار و شادمان / در آتشش نشستم تا حشر برنخیزم

۱) ب - ت ۲) ب - پ ۳) الف - ث ۴) الف - پ

۴- قافیه هیچ یک از ابیات زیر درست نیست به جز گزینه ..... .

- ۱) صورت صدقش از دریچه فضل / دیده فاروق را به علم و به عدل
 ۲) جمله عالم را نشان داده به صبر / زانکه صبر آورد چراغ و نور صدر
 ۳) سحر به بوی گلستان دمی شوم به باغ / که تا چو بلبل بیدل کنم علاج فراق
 ۴) سوختم چون بوی برناید ز من / و آتش غم روی ننماید ز من
 ۵- همه گزینه ها به جز گزینه ..... ذوقافیتین هستند.

- ۱) حسن دنیا عشق را دیدن کجا افتد پسند / گرگ یوسف دیده می گردد به گرد گوسفند
 ۲) دوش، آگهی ز یار سفر کرده داد باد / من نیز دل به باد دهم هر چه باد باد
 ۳) جوانی سر از رأی مادر بتافت / دل دردمندش به آذر بتافت
 ۴) هوا سرد و خرگاه خورشید گرم / زمین خشک و بالین جمشید نرم

۶- تقطع هجایی بیت زیر در کدام گزینه درست نمایش داده شده است؟

از نعیم روضه رضوان غرض دانی که چیست / وصل جانان ورنه جنت بوستانی بیش نیست

- ۱) -U-|--U-|--U-|U-U- (۲) -U-|--U-|--U-|U-U- (۱)
 ۲) -U-|--U-|--U-|U-U- (۴) -U-|--U-|--U-|U-U- (۳)

۷- کدام گزینه با الگوی هجایی، «مستعمل / فاعلات / مفاعیل / فاعلن» مطابقت دارد؟

- ۱) یار مرا، غار مرا، عشق جگر خوار مرا
 ۲) بس نکته غیر حسن نباید که تا کسی
 ۳) ماه فرو ماند از جمال محمد
 ۴) بر در وصلت چو کس می گذرد

۸- تقطیع هجایی همه گزینه ها در مقابل آن صحیح نشان داده شده به جز گزینه .....

- ۱) تشبیه دهانت نتوان کرد به غنچه (-U/U--U/U--U/U--)
 ۲) سعدی علامت نشنود ور جان در این سر می رود (-U--/U--/U--/U--)
 ۳) دولت عشق بین که چون از سر فقر و اختیار (-U--/U--/U--/U--)
 ۴) همدمی کو که بر او عرضه کنم قصه شوق (-UU/--UU/--UU/--U)

۹- در کدام گزینه هر دو نوع اختیار زبانی (تبدیل مصوت کوتاه به مصوت بلند و بالعکس) دیده می شود؟

- ۱) چون نظر کردم نکو من در صفای گوهرت / ماه رخ بنمود از سیمای تو سیمای تو
 ۲) یا رب خم گیسوی تو آشفتا مبادا / کاشفته دلی در خم گیسوی تو دارم
 ۳) مهر خاموشی است بر عنوان این سربسته راز / نیست با گوش و زبان کاری بیان عشق را
 ۴) به یاد آن قد چون تیر و ابروی چو کمانت / گذشت عمر چو تیری که از کمان تو می رفت

۱۰- با به کار گرفتن چند اختیار زبانی، «بلند تلفظ کردن مصوب کوتاه» در وزن بیت زیر به: «مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع» خواهیم رسید؟

جان و دل من فدای خاک در تو / گر فرمایی به دیده آیم بر تو

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۱- در کدام گزینه تقطیع هجایی و تقطیع ارکان بیت زیر درست نشان داده شده است؟

ز چنگ زهره شنیدم که صبحدم می گفت / غلام حافظ فرمایی به دیده آیم بر تو

(۱) - - / - U - U / - - U U / - U - U (۲) - - / U U - U / U - U U - U

(۳) - U U / U U - U / U - U U / - U - U (۴) - U U / U - - U / - - U U / U - - U

۱۲- تقطیع هجایی و تقطیع ارکان بیت زیر در کدام گزینه درست نشان داده شده است؟

به یاد بار و دیار آن چنان بگیریم زار / که از جهان ره و رسم سفر براندازم

(۱) - U U / - U - U / - U - U / - U - U (۲) - U U / U U - U / U - U U / - U - U

(۳) - - / - U - U / - U - U / - U - U (۴) - - / - U - U / - - U U / - U - U

(۴) - - / - U - U / - - U U / - U - U

۱۳- در همه گزینه‌ها از اختیارات شاعری (تغییر مصوت بلند به کوتاه) استفاده شده به استثنای گزینه .....
(۱) نچیده است گلی از ریاض ساده دلی / سیه‌دلی که نظر بر کتاب می‌دارد
(۲) مفتی شهر خراب از می ناب است بیا / کافتدایی ز ارادت به امامی بکنیم
(۳) دست در دامن خورشید نمی‌زد شبنم / گل این باغ اگر بوی وفایی می‌داشت
(۴) بنا شد نیک باطن در پی آرایش ظاهر / به نقاش احتیاجی نیست دیوار گلستان را

۱۴- کدام گزینه در مورد اختیارات شاعری به کار رفته در بیت زیر درست است؟

هر که خاموشی او نز فکرت است / آن نه خاموشی است، عین غفلت است (فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلن)

(۱) یک مورد تغییر مصوب بلند به مصوت کوتاه و دو مورد حذف همزه

(۲) سه مورد حذف همزه و یک مورد تغییر مصوت کوتاه به مصوت بلند

(۳) یک مورد تغییر مصوت بلند به مصوت کوتاه و سه مورد حذف همزه

(۴) سه مورد حذف همزه و یک مورد تغییر مصوب بلند به مصوت کوتاه

۱۵- در همه گزینه‌ها حذف همزه انجام می‌شود به استثنای گزینه .....
(۱) دل می‌چکد از چشمم چون ابر اگر گریم / جان می‌دمد از لعلت، چون برق اگر خندد
(۲) نگردد تلخ از شور قیامت خواب شیرینم / به زیر پرده‌ی غفلت ز بس مستور شد گوشم
(۳) من از این شهر اگر بشکنم در شکنم / من از این کوی اگر برگذرم در گذرم
(۴) اگر بخت این چنین یاری دهد یار آن چنان باشد / کسی غیر از اجل یار من مسکین نخواهد شد

۱۶- همه گزینه‌ها در مورد شعر دوره‌ی بیداری صحیح است به استثنای گزینه .....
(۱) شعر این دوره به دلیل موقعیت اجتماعی و انقلابی برای عامه مردم قابل فهم است.
(۲) شعر در این دوره عمومیت یافت و به‌عنوان زبان برنده نهضت در اختیار روزنامه‌ها قرار گرفت.
(۳) از ویژگی‌های شعر این دوره، عدم به‌کارگیری واژگان کهن و استفاده فراوان از واژه‌های روسی و فرانسوی است.
(۴) دایره واژگانی شعر، با توجه به ارتباط با اروپا و ظهور علوم و فنون جدید گسترش یافت.

۱۷- به‌جز گزینه ..... همه گزینه‌ها از عوامل مؤثر در کم‌توجهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر دوره بیداری بوده‌اند.
(۱) اغلب شاعران صرفاً به محتوا گرایش داشته‌اند.
(۲) برخی شاعران تسلط کافی بر ادبیات کهن نداشتند.
(۳) شاعران برای آگاه‌سازی مردم و انتشار آثار خود ناگزیر بودند به شتاب شعر بسرایند.
(۴) ناآگاهی شاعران این دوره نسبت به سنت‌های ادبی و زبانی پربصابت گذشته.

۱۸- یکی از عواملی که در دوره‌ی بیداری، زمینه‌ساز برای ظهور شعر نو شد .....
(۱) به‌کارگیری قالب‌هایی مانند مستزاد، چهارپاره، ترانه، تصنیف
(۲) عدم پایبندی به آرایه‌های بیان و بدیع و موسیقی و وزن شعر
(۳) به‌کارگیری مضامین و اصطلاحات مربوط به ضرورت‌های اجتماعی و سیاسی
(۴) تغییر جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی به کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی

۱۹- کدام‌یک از گزینه‌های زیر، «بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان» در دوره‌ی بیماری است؟
(۱) آزادی مترادف با مفهوم دموکراسی غربی و برخورداری از حقوق اجتماعی و سیاسی و فردی
(۲) وطن‌دوستی و علاقه به وطن به‌عنوان زیستگاه مردمی با مشترکات قومی، فرهنگی و زبانی
(۳) مضمون قانون و قانون‌مداری بر پایه مشاهداتی که روشنفکران از ملل متمدن داشتند.
(۴) توجه به دانش‌ها و فنون جدید، منطبق با ضروریات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی

۲۰- همه گزینه‌ها از موضوعات قابل توجه نشر روزنامه‌ای در دوره بیداری است به استثنای گزینه .....

- (۱) طنز سیاسی و اجتماعی
(۲) دشمنی با استعمار و استبداد
(۳) تنفر از خرافات و توجه به نوگرایی
(۴) عدم توجه به انعکاس خواست‌ها و علایق توده مردم

۲۱- کدام بیت دارای آرایه تلمیح است و بیشترین تشبیه را دارد؟

- (۱) نگاه دار گرت چون عقیق آبی هست / که خضر بادیه عشق، آتشین جگر است
(۲) غنچه چون عیسی به گفتار آمده است از مهد شاخ / گل چو مریم مهر خاموشی به لب بنهاده است
(۳) چون زلیخا مشربان ما را تلاش قرب نیست / دیده یعقوب ما را بوی پیراهن بس است
(۴) به جوی شیر چو فرهاد تیشه فرسودن / یکی ز جمله بازیچه‌های طفلانه است

۲۲- کدام بیت فاقد آرایه تلمیح و دارای آرایه «تضمین» است؟

- (۱) یا رب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل
(۲) ز اخوان راضی‌ام تا دیدم انصاف خریداران / گوارا کرد بر من چاه را از قیمت افتادن
(۳) شهریارا به جز این شاهد عشق شیراز / نیست در شهر نگاری که دل از ما ببرد
(۴) ز سر تا نگذاری بر لب میاور گفت و گوی حق / که منصور این سخن را بر فراز دار می‌گوید

۲۳- در کدام بیت هر سه آرایه «تضمین، تلمیح و مراعات نظیر» مشاهده می‌شود؟

- (۱) پیام اهل دل است این خبر که سعدی داد / نه هر که گوش کند معنی سخن داند
(۲) نه از او زاد کس، نه او از کس / قل هو الله دلیل و حجت بس
(۳) آسمان سست پی، مرد شکوه عشق نیست / رخس می‌باید که رستم را به میدان آورد
(۴) شب وصل است و طی شد نامه هجر / سلام هی حتی مطلع الفجر

۲۴- آرایه‌های ذکر شده در مقابل همه ابیات درست است به استثنای گزینه .....

- (۱) چنین گفت پیغمبر راست‌گوی / ز گهواره تا گور دانش بجوی (تضمین - واج‌آرایی)
(۲) چشمی دارم چو لعل شیرین همه آب / بختی دارم چو چشم خسرو همه خواب (تلمیح - مراعات نظیر)
(۳) خواهد به سرآید شب هجران تو یا نه / ای تیر غمت را دل عشاق نشانه (تشبیه - تضمین)
(۴) شهریارا! اگر آیین محبت باشد / چه حیاتی و چه دنیای بهشت آیینی (تلمیح - تشبیه)

۲۵- آرایه مقابل چند بیت از ابیات زیر نادرست است؟

(الف) آدمی گر خون بگرید از گرانباری رواست / کانچه توانست بردن آسمان بر دوش اوست (تلمیح)

(ب) چشمم به روی ساقی و گوشم به قول چنگ / فالی به چشم و گوش در این باب می‌زدم (مراعات نظیر)

(پ) بارها می‌خواستم از دل فغانی بر کشم / در بیابان‌ها ولی پیدا نکردم چاه را (تضمین)

(ت) دانه مردن مرا شیرین شده است / بل هم احیاء پی من آمده است (تلمیح)

(ث) تو ز قرآن باز خوان تفسیر بیت / گفت ایزد ما مر میت اذ رمیت (تضمین)

- (۱) دو (۲) سه (۳) دو (۴) یک